

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a I.rendű felperes neve I. rendű, a dr. Szabó Izabella ügyvéd (1055 Budapest, Kossuth tér 16-17., félemelet 1.) által képviselt II.rendű felperes neve II. rendű, III.rendű felperes neve III. rendű és V.rendű felperes neve V. rendű felpereseknek (mindannyian felperesek címe szám alatti lakosok), valamint a dr. Kondorossy Mátyás ügyvéd (2600 Vác, Széchenyi u. 19.) által képviselt IV.rendű felperes neve (IV.rendű felperes címe) IV. rendű felperesnek - a dr. Tasnády László ügyvéd (2000 Szentendre, Bükkös-part 20.) által képviselt I.rendű alperes neve (2000 Szentendre, Sztaravodai út 76/b.) I. rendű, a dr. Papp Géza ügyvéd (1053 Budapest, Kecskeméti u. 6.) által képviselt IV.rendű alperes neve (**IV. rendű alperes címe**) IV. rendű, továbbá a Bojtosné dr. Stumpf Adrienn jogi főelőadó által képviselt Pest Megyei Rendőr-főkapitányság (1139 Budapest, Teve u. 4-6.) VI. rendű alperessel szemben kártérítés iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2008. október 14. napján kelt 5.P.20.775/2006/23. szám alatti ítélete ellen a II-III. és V. rendű felperesek részéről 25. sorszám alatt bejelentett és Pf.2. és 3. sorszám alatt pontosított fellebbezése, továbbá a IV. rendű felperes 24. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel meg nem támadott részét nem érinti.

Fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja, és a II., III., IV. és V. rendű felpereseket az I. rendű alperes javára megállapított elsőfokú perköltség térítése alól mentesíti; a le nem rótt 900.000 (kilencszázezer) forint kereseti illetékből 180.000 (száznyolcvanezer) forint megfizetésére a IV. rendű felperest kötelezi.

Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a II., III., IV. és V. rendű felpereseket, hogy fizessenek meg 15 nap alatt személyenként az I. rendű alperesnek 19.000 (tizenkilencezer), összesen 76.000 (hetvenhatezer) forintot és annak a kifizetéskori törvényes mértékű áfáját, a VI. rendű alperesnek személyenként 19.000 (tizenkilencezer), összesen 76.000 (hetvenhatezer) forintot.

A le nem rótt fellebbezési illeték térítését akként rendezi, hogy abból a IV. rendű felperes köteles 225.000 (kettőszázhuszonötezer) forintot az államnak, külön felhívásra megfizetni, ezt meghaladóan az illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperesek keresetükben kérték, hogy a bíróság kötelezze egyetemlegesen az alpereseket arra, hogy fizessenek meg a javukra 245.446.379 forintot és ennek 2002. január 1-től a kifizetésig járó évi 11 %-os kamatát.

Előadták, hogy fenti kártérítési igényük 2001. évi értéken 52.318.735 forint + áfa mértékű helyreállítási költségből és 167.377.300 forint elmaradt nyereségből áll.

Előadták: az I. rendű alperes mint önálló bírósági végrehajtó a Vht. 236. § (1) bekezdése és a Ptk. 349. § (1) bekezdése értelmében tartozik kárfelelősséggel. Hivatkoztak arra, hogy az **E. Kft.** által 1994. július 6-án az **M. Bankon** keresztül megvásárolt, eredetileg a **K.bank**nak I.rendű felperessel szemben fennállott 54,8 millió forint összegű követelését a végrehajtó törvénysértő, adminisztratív manipulációval 219 millióra kerekítette fel, ami után saját jutalékát is felszámította. Törvénysértő eljárását azzal folytatta, hogy az 1996. április 10-től 2000. november 14-ig fennállt bűnügyi zárlat ideje alatt nagyértékű ingatlanvagyonukat mélyen áron alul elárverezte, és minden más hitelező érdekét kijátszva a bevételt saját maga és az érdekkörébe vont **E. Kft.** hasznára fordította.

Káruk abból származik, hogy a követeléseket bőségesen fedező vagyonukból nem tudták kielégíteni egyetlen hitelezőjüket sem, teljesen nincstelenné váltak és elveszítették becsületüket. Az I. rendű alperes az **E. Kft.** 54.827.527 forint összegű követelése kielégítésére 1994. szeptember 6-án vagyontárgyakat foglalt le, de a befolyt összeggel nem számolt el, azzal az adós kötelezettségeit nem csökkentette. 1995. március 3-án ugyanezen követelés biztosítására az I. rendű alperes lefoglalta az I. rendű felperes üzletrészét a **P. Kft.**-ben, majd 1995. augusztus 28-án 1.128.000 forint értékben foglalta le a **P. Kft.** tulajdonát képező és a működéséhez nélkülözhetetlen vagyontárgyakat. Mivel az **E. Kft.** a család összes ingatlanát másként nem tudta volna megszerezni, ezért 1995. szeptember 15-én sor került annak a kikényszerítésére, hogy **P. I.-né** és **II.rendű felperes** közjegyzői okiratba foglaltan tartozáselismerő nyilatkozatot tegyen. A két tartozáselismerő nyilatkozat záradékolásra került, majd az I. rendű alperes végrehajtást foganatosított ezen okiratok alapján, de úgy, mintha további elismert, lejárt követelések lennének, így jogtalanul 155.000.000 forintra növelte a követelést. Az I. rendű alperes a végrehajtási cselekményeket a végrehajtható okiratok alapján és az abban foglalt követelések terjedelméig lett volna jogosult és köteles foganatosítani. Eljárása súlyosan jogsértő volt, mert nélküle a károkozó folyamat nem mehetett volna teljességbe.

A IV. rendű alperesi jogelőd, az **E. Kft.** jogsértően rendelkezett a **P. család** tulajdonát képező szállodák őrző-védő céggel való őrzéséről. Emiatt 1995 szeptemberétől 1996 februárjáig szállodáikba nem tudtak bejutni. A IV. rendű

alperes tehát azzal okozott kárt, hogy bejutás hiányában télen az objektumokat fűteni nem tudták, a vezetékek szétfagytak, továbbá a létesítménybe - a lefolytatott büntetőeljárásban ismeretlenül maradt személyek - betörték, a berendezést, az épület belső tartozékait kitépték és a mozdítható értéktárgyakkal együtt elvitték. A legjelentősebb kárt azonban az E. Kft. azzal okozta, hogy szállodáikat nem tudták működtetni az őrzéssel előidézett állapotok miatt. Ennek következtében vendégkörüket elvesztették, bevételhez, jövedelemhez nem jutottak. A közüzemi szolgáltatók számláit kifizetni nem tudták, köztartozásaikat sem tudták kitermelni. Megpróbálták a forráshiányt kölcsönrel áthidalni, de az eljárások elhúzódása miatt a kölcsönöket visszafizetni nem tudták, amiből következően tömegesen indultak ellenük a végrehajtási eljárások, ami vagyonvesztésükhöz és teljes egzisztenciális tönkremenetelükhöz vezetett.

Az E. Kft. követelése 54,8 millió forint volt, ezért súlyosan jogsértően járt el a IV. rendű alperesi jogelőd, amikor 219.000.000 forintos tartozásra kért végrehajtást.

A felperesek előadták, hogy a IV. rendű alperessel szembeni követelésük nem évült el, hiszen a károsodás bekövetkezése jelen esetben nem esett egybe a károkozás időpontjával. Az a körülmény, hogy a IV. rendű alperesi károkozó magatartás miatt fél éven át nem tudtak bejutni ingatlanukba, csak elindította a kárfolyamatot, de az a perbeli ingatlanok elárverezésével 2000. évben teljesedett ki. Mivel az árverésekig nem voltak abban a helyzetben, hogy a kárt egyáltalán felmérhessék, ezért kárigényük vonatkozásában az elévülés nyugodott. Ezen túlmenően az E. Kft.-vel és az I. rendű alperesi végrehajtóval szemben büntetőeljárást kezdeményeztek, márpedig a polgári jogi igény büntetőeljárásban való érvényesítése a követelés bírósági úton való érvényesítésének minősül, így az elévülés megszakadását eredményezi. A 2000. szeptember 12-én kelt felszólító levelük az elévülést ugyancsak megszakította.

Hangsúlyozták, hogy a IV. rendű alperesi jogelőd mint megbízó felel a B. és Társai Bt. jogellenes őrzésével felmerült károkért.

A VI. rendű alperes kárfelelősségét a felperesek a Ptk. 349. § (1) bekezdésére és az 1973. évi I. törvény (Be.) 107. § a) pontjára alapozták. Előadták, hogy a büntetőhatóság 1996. április 10-én zárlatot rendelt el I. rendű felperes és felesége vagyonára. P. I.-né vonatkozásában a zárlatot már 1997. május 28-án feloldották, az I. rendű felperes vonatkozásában azonban erre csak 2000. november 14-én került sor. A bűnügyi zárlat megakadályozta őket abban, hogy a velük szemben fennálló követeléseket a családi vagyont képező valamelyik ingatlan értékesítésével kielégítsék. A VI. rendű alperes tehát haladéktalan intézkedési kötelezettségének (a zár alá vétel feloldásának) nem tett eleget, és mivel erről alakszerű határozatot sem hozott, annak panaszlása nem volt lehetséges.

Az I. rendű és IV. rendű alperesek érdek- és akarategységben, valamint közös cselekedeteik útján, egymásra épülő tevékenységükkel valósították meg a károkozást, míg a VI. rendű alperes gondatlan mulasztása tette lehetővé az I. és IV. rendű alperesek szándékos károkozását. Az alperesek Ptk. 344. § (1) bekezdése szerinti egyetemleges felelősségét ez alapozza meg.

Az I. rendű alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte és perköltséget igényelt.

Tagadta, hogy az E. Kft. követelését törvénysértő, adminisztratív manipulációval állapította volna meg, ezzel szemben utalt a bíróság által kiállított végrehajtási lapokra, valamint az ezeket módosító és kamatfizetési kötelezettséget is megállapító végzésre. Hangsúlyozta, hogy a bűnügyi zárlat nem akadályozza a végrehajtásnak. Utalt arra is, hogy mind a mai napig nem került sor az ingatlanárverésből befolyt vételár kifizetésére senki részére, kizárólag a IV. rendű felperesi felszámoló javára történt átutalás a jogerős bírósági rendelkezésnek megfelelően.

Előadta, hogy az 1995. augusztus 28-án lefoglalt ingóságok tekintetében a felperesek nem éltek végrehajtási kifogásokkal, ám ezen ingóságokra nézve nem is került sor árverés megtartására, mivel azok az ingatlanból eltűntek; az ügyben zártörés vétsége miatt büntető feljelentést is tett. Megjegyezte ugyanakkor, hogy 1995. január 1-jétől működik az adott területen, ez idő alatt a felperesi szállodákban több ízben járt, de azok már ekkor nem működtek, így a működés ellehetetlenítésével nem is okozhatott kárt. Állította, hogy a tartozáselismerő közjegyzői okirat állítólagos kikényszerítésében semminemű szerepe nem volt. Az ezen okiratok alapján kiállított végrehajtási lapokkal megindult végrehajtási eljárásokat egyetemleges kötelezettségként kezelte a Vht. szabályai szerint, a követeléseket tehát nem adta össze. Vitatta a többi alperessel fennálló egyetemleges kárfelelősségét.

A IV. rendű alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte vitatva annak jogalapját és összegaszerűségét is. Igényt tartott az elsőfokú eljárásban felmerült perköltségére.

Állította, hogy jogellenes, felróható magatartást nem tanúsított, a felpereseknek kára nem keletkezett, így okozat összefüggés sincs. Emellett a felperesek követelésével összefüggésben elévülési kifogást terjesztett elő.

A VI. rendű alperes a kereset elutasítását kérte vitatva annak jogalapját, továbbá bejelentette perköltségigényét is.

Hangsúlyozta, hogy a Be. 106. § (1) bekezdése alapján jogszerűen került elrendelésre a zár alá vétel, 1997. június 11-én pedig P. I.-né tulajdoni hányadára, majd 2000. november 14-én az I. rendű felperes tulajdonára vonatkozóan is intézkedés történt a bűnügyi zárlat feloldásáról. Ezt megelőzően csak az I. rendű alperes kért tájékoztatást a zár alá vétel fenntartásának szükségességéről, valamint az E. Kft. képviselőjében ügyvéd kérte 2000. október 30-án kelt levelében a zár alá vétel feloldását. A felperesek a Be. 148. § (1) bekezdés biztosította rendes jogorvoslati lehetőséggel nem éltek a nyomozati cselekmények, így a nyomozást megszüntető határozat ellen, ezért a Ptk. 349. § (1) bekezdése szerinti kárfelelősség nem állapítható meg. A VI. rendű alperes hivatkozott arra is, hogy magatartása és a felperes kára között nincs okozati összefüggés, továbbá jogellenes, felróható magatartást sem tanúsított. A rendelkezésre álló adatok és információk birtokában mérlegelési jogkörében döntött. Utalt arra is, hogy nem lehet figyelmen kívül hagyni a nyomozás törvényességi felügyeletét ellátó ügyészség

közreműködését sem. Ezzel kapcsolatban előadta, hogy amikor I. rendű felperessel szemben a nyomozás megszüntetésre került, a többi gyanúsítottal szemben vádemelési javaslattal továbbították a bűnügyi iratokat a Székesfehérvári Városi Ügyészségre. Az ügyészség B.209/1999/1. szám alatti határozatával az ügyet az illetékes főügyészségre tette át, de határozata indokolásában jelezte, hogy álláspontja szerint a nyomozás megszüntetésével érintettek büntetőjogi felelőssége vizsgálata körében a nyomozás kiegészítésére, pótnyomozásra volna szükség. Mindezekből nem következik, hogy a maga részéről a nyomozást nyilvánvalóan alaptalanul folytatta a felperesekkel szemben, csak az ehhez járuló különleges körülmények: a tények kirívóan okszerűtlen értékelése, lényeges anyagi és eljárási szabálysértés értékelhető a kártérítési felelősséget megalapozó magatartásnak. Ez azonban a jelen esetben nem állapítható meg.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperesek keresetét az I., a IV. és a VI. rendű alperesekkel szemben elutasította. Kötelezte egyetemlegesen a felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg az I. rendű alperes részére 100.000 forint, a IV. rendű alperes részére 200.000 forint, a VI. rendű alperes részére pedig 150.000 forint perköltséget. A le nem rótt 900.000 forint kereseti illeték az ítélet szerint az állam terhén marad.

Az elsőfokú ítélet indokolása szerint jelen esetben az alperesek egyetemleges kártérítési felelősségéről nem lehet szó. A felperesek csak állították, de nem bizonyították, hogy a végrehajtási eljárások során az I. rendű alperes a IV. rendű alperest kedvezőbb helyzetbe hozta és az I. rendű felperessel szemben fennállott 54,8 millió forint összegű követelését manipulációval 219.000.000 forintra kerekítette fel. Nem igazolt az sem, hogy az I. rendű alperes közhatalmi eszközöket használt fel arra, hogy a bűnügyi zárlat alatt a felperesek nagyértékű ingatlanvagyonát mélyen alul elárverezve a bevételt saját maga és a IV. rendű alperesi jogelőd hasznára fordítsa, aminek következtében a hitelezők semmilyen mértékben nem nyertek kielégítést. Az elsőfokú bíróság utalt arra is, hogy a IV. rendű alperesi jogelődnek csak az I. rendű felperessel szemben állt fenn követelése, ezért került sor 1995. szeptember 15-én tartozáselismerő nyilatkozat megtételére. P. I.-né és a II. rendű felperes büntető feljelentést tettek utalva arra, hogy fenyegetés hatására írták alá a nyilatkozatukat, de a büntetőeljárás nem vezetett eredményre. Jelen bíróság előtt sem áll bizonyíték rendelkezésre abban a körben, hogy a közjegyző előtt tett nyilatkozatot az érintettek megtámadták volna. Mindezek alapján az I. rendű és a IV. rendű alperes jogellenes magatartása nem állapítható meg.

Az ugyanakkor tény, hogy az E. Kft. megbízásából fegyveres őrzők jogtalanul végezték tevékenységüket, hiszen a jegyző a felperesi birtokvédelem iránti kérelemnek helyt adott. E jogsértő magatartás azonban 1996. február 1-től már nem állt fenn, az ezzel okozati összefüggésben esetlegesen felmerült károsodások ezen időpontig bekövetkeztek. A 2000. szeptember 19-én írt felperesi levél konkrét felszólítást a kár megtérítésére nem tartalmaz, ennél fogva a IV. rendű alperes megalapozottan hivatkozott a vele szembeni követelés elévülésére a Ptk. 326. § (1) bekezdése szerint.

Az a jelen perben megállapítható, hogy a felperesek nyújtottak be végrehajtási kifogásokat, azonban ezek egyike sem volt eredményes, így nem állapítható meg, hogy a végrehajtó adott rendelkezései utólag jogellenesnek lennének minősíthetők. Azokban az esetekben pedig, amikor a felperesek nem éltek kifogással, a Ptk. 349. § (1) bekezdés szerinti előfeltétel hiányzik a kártérítés megállapításához. Az I. rendű alperessel szembeni kereset ezen indokból is alaptalan.

A VI. rendű alperessel szembeni keresettel összefüggésben az elsőfokú bíróság tényként állapította meg, hogy a felperesek többször kérték a zár alá vétel feloldását, amit a nyomozó hatóság alakszerű határozatban megtagadott. Panasznak tekintendő a teljes ügyre kezdeményezett büntetőeljárás is, amit feljelentés útján tett meg az I. rendű felperes, de erre elutasító választ kapott. A kártérítési felelősségnek azonban nem lehet jogalapja, hogy a határozatot hozó szerv a jogszabály által megengedett mérlegelés eredményeképpen döntött. Csak akkor érvényesíthet kártérítési igényt a fél, ha megállapítható, hogy a határozatot hozó szerv felróható módon, kirívóan okszerűtlenül mérlegelve hozta meg határozatát. A Székesfehérvári Városi Ügyészség B.209/1999/1. számú határozatára figyelemmel nem róható a VI. rendű alperes terhére jogellenesség a mérlegelésben. Az ítélkezési gyakorlat szerint a jogértelmezésben és a jogalkalmazásban történt tévedések vagy hibák általában a felróhatóság körén kívül esnek, kivételt csak az egyértelműen súlyos, feltűnően kirívó és nyilvánvaló tévedések, hibák képeznek. Ilyen a VI. rendű alperes terhére nem állapítható meg, illetve gondatlanság sem, ezért egyetemleges felelősség a károkozásért nem áll fenn.

A felperesek nem bizonyították kártérítési igényük jogalapját, ezért az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, erre figyelemmel a kárösszepszerűségével érdemben nem foglalkozott.

Az ítélet ellen a II-III. és V. rendű felperesek, valamint a IV. rendű felperes külön is fellebbezett.

A II-III. és V. rendű felperesek fellebbezésükben elsődlegesen azt kérték, hogy az ítélőtábla állapítsa meg a jog fennállását a Pp. 213. § (3) bekezdése alapján a 253. § (2) bekezdésre figyelemmel. Amennyiben ennek a lehetősége nem állna fenn, úgy az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérték az elsőfokú bíróságnak a per folytatására való utasításával együtt. Külön fellebbezték az I. rendű alperesnek megítélt perköltséget is.

Utaltak arra, hogy a IV. rendű alperesi jogelőd engedményezés útján 54.827.527 forint összegű követelést szerzett meg az I. rendű felperessel szemben. E követelés biztosítására az I. rendű alperes nemcsak az I. rendű felperes üzletrészét, hanem a P. Kft. tulajdonát képező ingatlant is lefoglalta. Emellett úgy kezelte a IV. rendű felperesi kft-ben lefoglalt üzletrészt, mintha a P. Kft. új adós lenne, azaz további 54.000.000 forinttal növelte a IV. rendű alperes végrehajtási főkövetelését. A tartozáselismerő nyilatkozatok megtétele után az I. rendű alperes e nyilatkozatokat szintén úgy kezelte, mintha újabb, lejárt követelések, a nyilatkozattevők pedig újabb adósok lennének, aminek alapján a főkövetelést további kétszer 54.000.000 forinttal megnövelte. Az I. rendű alperes 2005. augusztus 8-án kelt díjjegyzéke szerint a IV.

rendű alperesi jogelőd eredetileg 54.827.527 forint összegű követelése egy év leforgása alatt 219.042.112 forint összegre emelkedett a végrehajtó által jogsértően eszközölt, saját, manipulált végrehajtási nyilvántartása következtében, illetve az okiratok hamis értelmezésével. A IV. rendű alperes is jogellenes magatartást tanúsított, amikor az 54,8 millió forintos követelésével szemben 219.000.000 forintba tartott igényt jogalap nélkül a végrehajtásban. E körben a felperesek sérelmezték, hogy a bíróság a IV. rendű alperes törvényes képviselőjének meghallgatására tett bizonyítási indítványt indoklás nélkül elutasította.

A felperesek utaltak arra is, hogy a birtokháborító őrzéssel a IV. rendű alperes 1996. február 1-jén hagyott fel. Ehhez képest a 2000. szeptember 19-én kelt felperesi ügyvédi levél az elévülést megszakította. Emellett az I. és a IV. rendű alperessel szemben büntetőeljárást is kezdeményeztek, ami szintén az elévülés megszakadását eredményezte. Sérelmezték a felperesek, hogy az elsőfokú bíróság a rendes jogorvoslat eredménytelenségét érdemben vette figyelembe. Ezzel szemben a bíróságnak a rendes jogorvoslati út kimerítésének tényét mint az eredményes kereset előfeltételét kell vizsgálnia (Ptk. 349. § (1) bekezdés), a magatartás jogellenességét azonban a jelen eljárásban, az itt feltárt bizonyítékok vizsgálatával kell és lehetséges megállapítani.

Fenntartotta, hogy a VI. rendű alperes jogellenes magatartást tanúsított, amikor a zár alá vételt haladéktalanul nem oldotta fel az I. rendű felperessel szembeni nyomozás megszüntetésekor. A hatóságnak nem tartozott mérlegelési jogkörébe, hogy ilyen esetben a bűnügyi zárlatot fenntartsa-e, mulasztása jogsértő és nyilvánvaló.

A felperesek kifejezetten fellebbezték az I. rendű alperesnek járó perköltséget is, mivel a személyesen eljáró fél részére a Pp. 75. § (3) bekezdése szerint munkadíj nem jár. Az I. rendű alperes a bíróság előtt nem jelent meg, ezért útiköltség vagy egyéb kiadás a részére nem téríthető.

A IV. rendű felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a keresetnek történő helytadást kérte. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság az alperesek kárfelelősségének egyetemlegességét nem látta megállapíthatónak, továbbá tévesnek tartotta, hogy az elévülési kifogásnak helyt adott. Álláspontja szerint a 2000. szeptember 19-i irat olyan joghatályos írásbeli felszólítás, amely az elévülést megszakította.

Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és másodfokú perköltsége megtérítését kérte.

Álláspontja szerint a felperesek évek óta teljesen alaptalanul pereskednek, melynek egyetlen célja a további végrehajtási eljárás késleltetése, illetve megghiúsítása. Előadta, hogy voltak tárgyalások, amiken részt vett, ezért a bíróság által megítélt perköltség jogosan jár neki.

A VI. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte annak helyes indokai alapján. Bejelentette másodfokú perköltségre vonatkozó igényét is.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és a jogszabályoknak megfelelő döntést hozott, amikor vele szemben megállapította, hogy a kártérítési felelősségre vonásnak nincs jogalapja.

Az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezés hiányában első fokon jogerőre emelkedett az I. rendű felperes keresetét elutasító rendelkezése (a perköltségre is kiterjedően) tekintettel arra, hogy a felperesek között egységes pertársaság nincs, ezért az ítélőtábla az elsőfokú bíróság e rendelkezését nem érintette (Pp. 228. § (4) bekezdés).

A II-III. és V. rendű, valamint a IV. rendű felperes fellebbezése alaptalan.

A Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást mellőzi, ehelyett csupán az alábbi releváns tényeket rögzíti.

A P. hrsz. alatti ingatlan a IV. rendű felperesi kft. tulajdonában állt, azon a P. Hotel megnevezésű felépítmény található.

A P. hrsz. alatti motel és konferenciaközpont megnevezésű ingatlan $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ arányban az I. rendű felperes és néhai felesége közös tulajdonában állt, P. I.-né jogutóda a II., III. és V. rendű felperesek.

A P. hrsz. alatti ingatlan az I. rendű felperes kizárólagos tulajdonában állt.

A perben még az állapítható meg, hogy a felperesek egységesen, valamennyijüket érintően egyösszegben, 245.446.379 forintban jelölték meg kártérítési követelésüket, amely két részből áll, az 52.318.735 forint + áfa összegű helyreállítási költségből (ami a hotelra vagy esetlegesen a motel-konferenciaközpontra is vonatkozik), továbbá a 167.377.300 forint összegű elmaradt nyereségből; az alpereseket ezen összegek egyetemleges megfizetésére kérték kötelezni.

A tényállás körében a felperesek előadták, hogy a IV. rendű alperesi jogelőd megbízást adott a B. és Társai Bt-nek a család tulajdonában álló hotel és/vagy motel-konferenciaterem őrzésére, amely birtoksértő módon valósult meg, mivel oda a tulajdonosokat nem engedték be. A jegyző birtokvédelmi határozata ennek megfelelően kötelezte a betéti társaságot a zavarás megszüntetésére oly módon, hogy a „P. családot a P. Hotel és Panzióba engedje be”. A felperesi előadás szerint az őrző-védő cég a jegyző 1995. október 20-án meghozott határozatában foglalt birtokbaadási kötelezettségének csak 1996. február végén tett eleget.

A kereset szerinti kár részletezését az 1999. július 23-i, a L. Kft-től származó árajánlat és a K. I. által készített 2001. november 28-i keltű magánszakvélemény tartalmazza.

Az árajánlatból nem állapítható meg, hogy az ott felsorolt munkák melyik ingatlanra, illetve felépítményre, valamint milyen hibák kijavítására vonatkoznak, sőt a felsorolt munkák nem is helyreállítási jellegűek (pl. tartószerkezet megerősítése, teljes víz-, gáz-, fűtésszerelés, kőművesmunkák, burkolás, bádогоzás, lépcsőkorlát elhelyezése... stb.).

A magánszakvélemény egyrészt a *zár alá vétel miatti* közvetlen károkat határozza meg, valamint megállapítja a zár alá vétel hatására beállott közvetett bevételkiesést; kárként értékeli továbbá a „felújítás miatti költségeket” is.

A jelen ügyben a fenti tényekből, kérelmekből és bizonyítékok alapján az alábbi következtetések vonhatók le.

A felperesek részben természetes személyek, részben jogi személy, akiknek természetüknél fogva közös kára nem lehet, ennek ellenére keresetükben nincs megjelölve, hogy a kártérítést milyen arányban kéri, ha pedig ragaszkodnak a javukra szóló együttes vagy egyetemleges marasztaláshoz, meg kellett volna jelölni, hogy melyiket milyen alapon kéri. Nincs tényelőadás arra, hogy a hotelra vagy a motel-konferenciaközpontra vonatkozik-e a helyreállítási költséget megbecslő árajánlat, s ekként az épületkár, továbbá mely létesítmények működése szűnt meg bevételkiesést okozva ezzel. Nem ismert az sem, hogy ezeket a létesítményeket ki működtette ez ideig, milyen eredménnyel, illetve egyáltalán működtek-e. A felperesek az elsőfokú eljárásban arra is utaltak, hogy káruk abból keletkezett, hogy más hitelezőket nem tudtak kielégíteni és ez végül teljes vagyonszerzésükhöz vezetett. A kár ekkénti megjelölése értelmezhetetlen, és általában is a kereset - a fentiek miatt - olyan mértékben hiányos, hogy annak érdemi elbírálása csak elutasításra vezethet.

A keresetben kártípusonként elő kellett volna adni, hogy a megjelölt összeg egészben vagy valamely részében kinek a kára: nem biztos ugyanis, hogy a tulajdonos üzemelteti az ingatlanán levő hotelt vagy konferenciaközpontot, hiszen azt másnak átengedheti. Az I. rendű alperes ellenkérelmében vitássá tette, hogy a perbeli hotel, motel-konferenciaközpont 1995. év elején egyáltalán üzemelt volna, a felperesek ennek ellenére nem ajánlottak fel bizonyítást. Ha pedig a létesítmények egyébként sem üzemeltek, akkor a birtokháborításnak nincs az ügy elbírálása szempontjából jelentősége, hiszen a működés elmaradása és ekként a bevételkiesés nem az őrző-védő cég tevékenységével volt összefüggésben.

Összegezve megállapítható tehát, hogy a felperesek egyetemlegesen vagy együttesen kárigényt nem érvényesíthetnek a Ptk. 335. § (1) bekezdésében és a 334. § (3) bekezdésében foglalt feltételek fennállta hiányában, de adott esetben az alperesek kárfelelősségének egyetemlegessége is kizárt. Közös károkozásról ugyanis akkor beszélhetünk, ha több személy magatartásának van szerepe a kár bekövetkeztében. Ha azonban egyetlen személy magatartása okozza önmagában a kárt, akkor nem értékelhető közrehatásként, közös károkozásként az olyan további alperesi magatartás, amely nélkül a kereset szerinti kár ugyanúgy bekövetkezett volna.

Jelen perben a kereset ténybeli alapja a felpereseknek a perbeli létesítményekből történt kizárása, illetve az ennek folytán bekövetkező épületkár és emiatt elmaradt haszon; ez pedig a IV. rendű alperes által megbízott betéti társaság magatartásának eredményeképpen következett be. Erre tekintettel az I. rendű és a VI. rendű alperesnek nincs olyan magatartása, ami a kereset szerinti kárral okozati összefüggésben lenne. Mivel pedig a Ptk. 339. § (1) bekezdésében foglalt feltételek

konjunktívák, az okozati összefüggés hiánya egyben az I. és a VI. rendű alperessel szembeni kereset alaptalanságát is jelenti.

A kereseti tényelőadás szerinti kár tehát kizárólag a IV. rendű alperes, illetve megbízottja magatartásával van okozati összefüggésben, a kereset azonban az ő vonatkozásában sem tartalmazza, hogy az egyes felpereseknek vele szemben mekkora kárigénye van, s így a kereset elbírálnakatlan. Emellett az ítélőtábla egyetért az elsőfokú bírósággal abban, hogy a IV. rendű alperessel szembeni követelés elévült.

A felperesek e körben arra hivatkoztak, hogy az elévülést egyrészt a nevükben írt 2000. szeptember 12-i ügyvédi levél, másrészt az I. és IV. rendű alperesekkel szemben indított büntetőeljárás, illetve az ebben érvényesített polgári jogi igény megszakította.

A Ptk. 327. § (1) bekezdés szerinti „teljesítésre irányuló írásbeli felszólításról” azonban csak akkor lehet szó, ha az okiratból a követelés összege, valamint az igényérvényesítő és a kötelezett személye megállapítható. A 2000. szeptember 12-i levél általános megállapításokat tartalmaz, melyek hangoztatásával a felperesi képviselő a tárgyalások folytatását kívánta elérni, de abból nem állapítható meg, hogy kinek, milyen összegű kárigénye van a IV. rendű alperesi jogelőddel szemben. Ily módon a hivatkozott levél nem alkalmas az elévülés megszakítására.

A felperesek által megindított büntetőeljárások nem a felperesi létesítmények birtoklásával voltak összefüggésben, hanem azzal, hogy a tartozáseismerő nyilatkozatokat az érintettek fenyegetés hatása alatt tették-e vagy sem. A felperesek továbbá jelen perben nem bizonyították, hogy a hivatkozott büntetőeljárásban polgári jogi igényt érvényesítettek a IV. rendű alperessel szemben, ennek hiányában pedig az elévülés megszakadása szóba sem jöhet (Pp. 164. § (1) bekezdés).

A kár bekövetkeztét illetően sem értett egyet az ítélőtábla a felperesi állásponttal: a károk ugyanis azok első ízben történt felmerülésükkor bekövetkeztek, azok súlyosbodása, összegszerű növekedése az elévülést már nem befolyásolja (Ptk. 326. § (1) bekezdés, 360. § (1) bekezdés). A felperesek azon előadása tehát, miszerint a IV. rendű alperesi magatartás - amely miatt fél évig nem jutottak be ingatlanukba - elindította a kárfolyamatot, de az csak 2000. évben teljesedett ki, nem fogadható el.

Megjegyzzi az ítélőtábla, hogy a peradatok szerint a felperesek az ingatlanuk kulcsait 1996 márciusában már átvehették volna a helyi polgármesteri hivatal ügyintézőjétől (Id.: P.-i Önkormányzat még mint III. rendű alperes 6. sorszámú észrevétele, valamint az ügyintéző által aláírt, 2002. október 1-jén kelt Feljegyzés), erre azonban - saját akaratukból - csak 1996. szeptember 5-én került sor. Ezen időponttól semmi nem akadályozta őket az ingatlanok használatában, hiszen a zár alá vétel sem járt a birtoklási, használati jog korlátozásával, az ugyanis kizárólag a rendelkezési jogot érinti (Vht. 202. § (1) és (2) bekezdés, 195. §, 138. § (2) bekezdés). Ennek megfelelően a felperesek azon hivatkozása, miszerint 2000-ig (az árverésig) nem voltak abban a helyzetben, hogy a kárt felmérhessék, nem

fogadható el. Az ingatlanok 1996. évi birtokbavételétől az igényérvényesítésre lehetőségük volt, követeléssel mégis csak 2002. január 14-én léptek fel a jelen perbeli keresetlevél előterjesztésével. Ekkor azonban követelésük a Ptk. 324. § (1) bekezdése szerint már elévült, így azt bírósági úton érvényesíteni nem lehet (Ptk. 325. § (1) bekezdés).

A kifejtettekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróságnak a per főtárgya tekintetében hozott döntését helybenhagyta.

Az I. rendű alperesnek megítélt elsőfokú perköltségre vonatkozó felperesi fellebbezéssel azonban az ítéltábla egyetért. A Ptk. 75. § (2) bekezdése szerint perköltség (készkiadás és munkadíj) csak ügyvédnek, jogtanácsosnak vagy szabadalmi ügyvivőnek ítéltető meg, az I. rendű alperes pedig nem tartozik e körbe. A személyesen eljáró fél a Pp. 75. § (3) bekezdése értelmében útiköltsége és a megjelenésével szükségképpen felmerült keresetkiesés megtérítésére tarthat igényt, amit azonban ezek felmerülésekor be kell jelentenie. Ilyen konkrét igénybejelentés az I. rendű alperes részéről nem volt, a Pp. 79. § (2) bekezdése szerint pedig a költségek utólagos felszámításának helye nincs. A Fővárosi Ítéltábla ezen okból a fellebbező felpereseket mentesítette az I. rendű alperes javára megállapított elsőfokú perköltség viselése alól, ily módon részben megváltoztatva az elsőfokú bíróság ítéletét.

A Pp. 253. § (3) bekezdésének utolsó fordulata szerint a másodfokú bíróság a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül határoz a le nem rótt illeték, valamint az állam által előlegezett és meg nem térült költség megfizetéséről.

E jogszabályhely alapján az ítéltáblának rendelkeznie kellett a kereseti illeték viseléséről, mivel e körben az elsőfokú bíróság határozata nem helytálló. A perben ugyanis csak a II-III., V. rendű felpereseknek volt személyes költségmentességi kedvezménye, a IV. rendű felperesnek nem; őt az Itv. 62. § (1) bekezdés g) pontja folytán csupán tárgyi illetékfeljegyzési jog illette meg. A felperesi pervesztésre tekintettel a költségmentességgel nem rendelkező IV. rendű felperes köteles a feljegyzett kereseti illetékből rá eső részt megfizetni (Pp. 78. § (1) bekezdés).

Az ítéltábla a felperesek érdekeltségének arányát - pontos kereset hiányában - egyenlőnek tekintette, ezért a 900.000 forintos kereseti illeték 1/5-ében marasztalta a IV. rendű felperest.

A Fővárosi Ítéltábla rendelkező részbe foglalt döntése a fenti indokok alapján a Pp. 253. § (2) bekezdésén alapul.

A fellebbezések eredménytelensége folytán a másodfokú perköltség viselésére a felperesek - az érdekeltségi arálynak megfelelően - személyenként azonos összeg térítésével kötelesek az I. rendű alperes és a VI. rendű alperes javára (Pp. 78. § (1) bekezdés) azzal, hogy az ügyvédi képviselő miatt az I. rendű alperes az áfára is jogosult. Ennek konkrét összegét az ítéltábla - a köztudomásúlag bekövetkező áfa-mérték változására figyelemmel - nem határozta meg, hanem a felpereseket a másodfokú perköltség kifizetésekor törvényes mértékű áfa megfizetésére kötelezte.

A IV. rendű alperesnek a másodfokú eljárásban igazolt költsége nem merült fel, ezért arról az ítéletábrának rendelkeznie nem kellett.

A II., III. és V. rendű felperesek költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli (6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §), míg a IV. rendű felperes az összesen 900.000 forintos fellebbezési illeték negyedét köteles megfizetni az államnak a fent már kifejtett érdekeltségi aránynak megfelelően (6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés és Pp. 78. § (1) bekezdés).

Budapest, 2009. június 23.

. Czukorné dr. Farsang Judit s.k.
a tanács elnöke

Dr. Szabó Klára s.k.
előadó bírő

Világhyiné dr. Böcskei Terézia s.k.
bírő

A kiadmány hitelűl: